

Γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την «Πρόταση σύστασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την εφαρμογή στην Ευρώπη της ολοκληρωμένης διαχείρισης των παράκτιων ζωνών»

(2001/C 155/05)

Στις 11 Σεπτεμβρίου 2000 και σύμφωνα με το άρθρο 262 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινοτήτας, η Επιτροπή αποφάσισε να ζητήσει γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την ανωτέρω πρόταση.

Το τμήμα «Οικονομική και Νομισματική Ένωση, οικονομική και κοινωνική συνοχή», στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 13 Μαρτίου 2001 με βάση εισηγητική έκθεση του κ. Bento Gonçalves.

Κατά την 380η σύνοδο ολομέλειας (συνεδρίαση της 28ης Μαρτίου 2001), η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με 100 ψήφους υπέρ και 1 αποχή την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Εισαγωγή

1.1. Η «Σύσταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την εφαρμογή στην Ευρώπη της ολοκληρωμένης διαχείρισης των παράκτιων ζωνών»⁽¹⁾ (ΟΔΠΖ) βασίζεται κυρίως στο περιεχόμενο της «Ανακοίνωσης της Επιτροπής για την ενδιάμεση έκθεση του προγράμματος επίδειξης για την ολοκληρωμένη διαχείριση των παράκτιων ζωνών»⁽²⁾ και της «Ανακοίνωσης της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για μια ολοκληρωμένη διαχείριση των παράκτιων ζωνών — Μια στρατηγική για την Ευρώπη»⁽³⁾.

1.1.1. Η σύσταση περιέχει προτάσεις για την ανάπτυξη ολοκληρωμένων εθνικών και κοινοτικών στρατηγικών για την ΟΔΠΖ, με βάση τους στόχους της Συνθήκης και προπαντός το στόχο της προαγωγής της αειφόρου ανάπτυξης, στα πλαίσια διατήρησης των διαθέσιμων πόρων και σεβασμού του περιβάλλοντος.

1.1.2. Το πρόγραμμα επίδειξης περιλάμβανε διάφορα σχέδια που υλοποιήθηκαν σε τριάντα πέντε περιφέρειες αντιπροσωπευτικές των παράκτιων ζωνών της Ευρώπης και έξι οριζόντιες αναλύσεις⁽⁴⁾.

1.2. Ιστορική σημασία

1.3. Οι παράκτιες ζώνες αποτέλεσαν καθ' όλη τη διάρκεια της Ιστορίας σημαντικό πόλο έλξης, εγκατάστασης και σταθερής ανάπτυξης των ανθρώπινων κοινωνιών. Οι ζώνες αυτές διατηρούν ακόμη και σήμερα υψηλό αναπτυξιακό δυναμικό για τις σύγχρονες κοινωνίες και επιτελούν σημαντικές λειτουργίες σε πολλούς τομείς: γεωργική παραγωγή, ιχθυοτροφία, αλιεία, δραστηριότητες αναψυχής, διατήρηση της φύσης και της βιοποικιλότητας, παραγωγή στοιχείων για χρήση στις βιοτεχνολογίες κ.λπ.

2. Γενικές παρατηρήσεις

2.1. Η πρόταση σύστασης για την ΟΔΠΖ επισημαίνει:

- α) την κοινωνική, οικονομική, περιβαλλοντική και πολιτιστική σημασία αυτών των ζωνών για την ΕΕ,
- β) τη συνεχιζόμενη υποβάθμιση των παράκτιων ζωνών στην Ευρώπη, η οποία επιβεβαιώνεται από μια πρόσφατη έκθεση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος,
- γ) την ανάγκη να εφαρμοστεί μια περιβαλλοντικά αειφόρος, οικονομικά δίκαιη, κοινωνικά υπεύθυνη και πολιτισμικά ευαίσθητη διαχείριση των παράκτιων ζωνών που θα διατηρεί την ακεραιότητα των υφιστάμενων πόρων,
- δ) ότι όλες οι ανακοινώσεις που έχει παρουσιάσει στο παρελθόν η Επιτροπή για αυτό το θέμα⁽⁵⁾ τονίζουν ότι στην ολοκληρωμένη διαχείριση πρέπει να εξασφαλισθεί η συμμετοχή όλων των ενεχόμενων φορέων,
- ε) εφιστά την προσοχή στην ανάγκη εξασφάλισης των προϋποθέσεων για την ανάληψη συνεκτικών δράσεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένων δράσεων διασυνοριακής συνεργασίας για την αντιμετώπιση των προβλημάτων των διασυνοριακών παράκτιων ζωνών, με την ένταξή τους, για το σκοπό αυτό, στις δράσεις της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας Interreg,
- στ) υπενθυμίζει παλαιότερα ψηφίσματα του Συμβουλίου⁽⁶⁾ που επισημαίνουν την ανάγκη συντονισμένων δράσεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο,
- ζ) ότι μέσω μιας ανακοίνωσης της Επιτροπής⁽⁷⁾ προτείνεται η εφαρμογή ενός προγράμματος επίδειξης, το οποίο στο μεταξύ υλοποιήθηκε, και επισημαίνει,

⁽¹⁾ COM(2000) 545 τελικό.

⁽²⁾ COM(97) 744 τελικό.

⁽³⁾ COM(2000) 547 τελικό.

⁽⁴⁾ COM(...).

⁽⁵⁾ COM(97) 744 τελικό και COM(2000) 547 τελικό.

⁽⁶⁾ Ψηφίσματα 92/C-5901 και 94/C-13502 του Συμβουλίου.

⁽⁷⁾ COM(95) 511 τελικό.

η) ότι, σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας που προβλέπονται από την κοινοτική νομοθεσία και δεδομένων των διαφορών των συνθηκών που επικρατούν στις παράκτιες ζώνες και των νομικών πλαισίων των κρατών μελών, η αποτελεσματικότητα της δράσης μπορεί να επιτευχθεί μέσω της κατάλληλης καθοδήγησης σε κοινοτικό επίπεδο.

2.1.1. Η ΟΔΠΖ αποτελεί μια δυναμική, συνεχή και αμφίδρομη διαδικασία που έχει ως στόχο την προαγωγή μιας βιώσιμης διαχείρισης των παράκτιων ζωνών, προσπαθώντας να συμβιβάσει μακροπρόθεσμα όλα τα οφέλη που απορρέουν από την εκμετάλλευση αυτών των ζωνών από όλες τους τις απόψεις, λαμβάνοντας υπόψη την οικολογική ευθραυστότητα που τα χαρακτηρίζει.

2.1.2. Η σύσταση και η ανακοίνωση που παρουσιάζονται εξαγγέλλουν την ευρωπαϊκή στρατηγική για το περιεχόμενο του προγράμματος επίδειξης της ΕΕ⁽¹⁾, για το οποίο η ΟΚΕ έχει εκφραστεί στη γνωμοδότησή της της 10ης Ιουνίου 1996⁽²⁾. Οι παρατηρήσεις για την εξεταζόμενη πρόταση αποτελούν συνέχεια των θέσεων που είχαν εκφραστεί για το πρόγραμμα επίδειξης, προϊόν πρωτοβουλίας και συνεργασίας των Γενικών Διευθύνσεων Περιβάλλοντος, Αλιείας και Περιφερειακής Πολιτικής, με τη συμμετοχή του Κοινού Κέντρου Ερευνών.

3. Ειδικές παρατηρήσεις

3.1. Μια κοινή θεώρηση (I)

3.1.1. Η ΟΚΕ συμφωνεί σε γενικές γραμμές με το περιεχόμενο αυτού του κεφαλαίου της σύστασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, αλλά προτείνει μια αναλυτικότερη διατύπωση:

- α) πρέπει να διασφαλισθούν οικονομικές ευκαιρίες για τις καλυπτόμενες ζώνες και να προαχθούν δράσεις που δημιουργούν μόνιμες θέσεις απασχόλησης, υπό τον όρο να τηρούνται οι στόχοι της βιωσιμότητας, δηλαδή να λαμβάνονται υπόψη οι περιβαλλοντικές ιδιαιτερότητες και η βιοφυσική ευθραυστότητα των παράκτιων ζωνών,
- β) οι δράσεις που θα αναληφθούν για την οικονομική εκμετάλλευση αυτών των ζωνών πρέπει να σέβονται την κοινωνική και πολιτισμική ταυτότητα των τοπικών κοινοτήτων,
- γ) πρέπει να διατηρηθούν και να αναπτυχθούν εκτεταμένοι ανοιχτοί χώροι, από τους οποίους θα μπορεί μελλοντικά να ωφεληθεί όλη η τοπική κοινότητα, στο πλαίσιο ισορροπημένων και σταθερών περιβαλλοντικών και χωροταξικών πολιτικών, που να λαμβάνουν επίσης υπόψη την οικονομία της ανάπτυξης,

δ) λαμβανομένης υπόψη της φυσικής και περιβαλλοντικής ευθραυστότητας των παράκτιων ζωνών, θα πρέπει να προαχθεί και να διασφαλισθεί η ακεραιότητα των οικοσυστημάτων και η αειφόρος διαχείριση των ζωικών και φυτικών πόρων, τόσο των αλιευτικών πόρων στο θαλάσσιο περιβάλλον όσο και των χερσαίων συνιστωσών της παράκτιας ζώνης και των γειτονικών περιοχών,

ε) η προσέγγιση της προβληματικής της ολοκληρωμένης διαχείρισης πρέπει να συμπεριλάβει και τις πιο απομακρυσμένες ζώνες των εσωτερικών θαλασσών και τις περιοχές της αντίστοιχης ενδοχώρας, που βρίσκονται πριν από τις παράκτιες ζώνες σε ολόκληρη την Ευρώπη.

3.2. Αρχές (II)

Η ΟΚΕ εκφράζει τις ακόλουθες παρατηρήσεις:

- α) Η ΟΚΕ υπογραμμίζει ότι το πρότυπο διαχείρισης των παράκτιων ζωνών θα πρέπει να αναπτυχθεί στο πλαίσιο μιας ευρείας και μακροπρόθεσμης προοπτικής, που θα περιλαμβάνει όλους τους κοινωνικούς και οικονομικούς φορείς που είναι εγκατεστημένοι σ' αυτές τις ζώνες. Τα φαινόμενα που εξελίσσονται στις παράκτιες ζώνες έχουν διάρκεια και αντίκτυπο που δεν μπορούν να εκτιμηθούν αμέσως. Τα αποτελέσματά τους επηρεάζονται επίσης από τις ανθρώπινες παρεμβάσεις στις γειτονικές μεσόγειες ζώνες. Οι μεταβολές του κλίματος μπορούν επίσης να προξενήσουν αντιδράσεις με αρνητικό αντίκτυπο στη δυναμική και τη σταθερότητα της παράκτιας ζώνης. Ένα παράδειγμα είναι η αύξηση της θερμοκρασίας, που έχει ως αποτέλεσμα την άνοδο της στάθμης των θαλάσσιων υδάτων, με αρνητικές επιπτώσεις στην ισορροπία του αιγιαλού.
- β) Η πρόταση σύστασης αναφέρει ότι η ΟΔΠΖ πρέπει να έχει διαδραστική και «προσαρμοστική» διαχείριση, δηλαδή διαχείριση που να ανταποκρίνεται στις νέες πληροφορίες που λαμβάνονται από την ανάλυση της λειτουργίας των παράκτιων ζωνών.
- γ) Τα φαινόμενα που συμβαίνουν στις παράκτιες ζώνες επηρεάζονται ή ακόμη και καθορίζονται από τις παρεμβάσεις στις γειτονικές μεσόγειες περιοχές, πράγμα που καθιστά απαραίτητο να λαμβάνονται υπόψη στις στρατηγικές διαχείρισης οι τοπικές ιδιαιτερότητες: οικονομικοί παράγοντες, ενδιαφερόμενοι πληθυσμοί, υπάρχοντα οικοσυστήματα και βαθμός σταθερότητας ή ευθραυστότητάς τους, ενδεχόμενες επιδράσεις των γειτονικών μεσόγειων ζωνών, αρνητικές επιδράσεις στην ίδια την παράκτια ζώνη (μεταφορά ρυπογόνων ή επικίνδυνων υλικών, υπερεκμετάλλευση των αλιευτικών πόρων, εκροές επικίνδυνων για τη βιοποικιλότητα αποβλήτων κ.ά.).
- δ) Όλοι αυτοί οι παράγοντες πρέπει να αντιμετωπίζονται και να προσδιορίζονται ποσοτικά ως input/output για την ανάπτυξη ενός σχεδιασμού των δραστηριοτήτων στην παράκτια ζώνη, ο οποίος πρέπει να είναι συμμετοχικός και να περιλαμβάνει όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς.
- ε) Το διαχειριστικό πρότυπο, παρότι είναι ουσιαστικά ένα πρότυπο περιβαλλοντικό που λαμβάνει υπόψη την ευθραυστότητα και την ευπάθεια αυτών των ζωνών, δεν πρέπει εντούτοις να παραβλέπει και τις οικονομικές και κοινωνικές πτυχές. Υπενθυμίζουμε, για παράδειγμα, το πρότυπο που

⁽¹⁾ COM(95) 511 τελικό.

⁽²⁾ ΕΕ C 295 της 7.10.1996.

εφαρμόστηκε στον Κόλπο του Rance και το οποίο εκμεταλλεύεται την παλιρροϊκή ενέργεια για την παραγωγή ηλεκτρισμού, τις προσχώσεις για την παραγωγή πρώτων υλών για δημόσια έργα και τις οργανικές ενώσεις για τη λίπανση των γεωργικών γαιών. Άλλες ευρωπαϊκές εμπειρίες στους τομείς αυτούς μπορεί να προσδιορισθούν εφόσον η γνώση τους συνδεθεί με άλλες περιοχές (π.χ. Ολλανδία και η χρήση τεχνολογιών αιχμής στις δράσεις για ανάκτηση των αποξηραμένων εκτάσεων).

στ) Η διαχείριση των παράκτιων ζωνών πρέπει να βασισθεί στην εγκατάσταση συστημάτων παρακολούθησης που να επιτρέπουν τη συνεχή παρακολούθηση των αποτελεσμάτων των διάφορων παραγόντων που επηρεάζουν αρνητικά το φυσικό περιβάλλον, τη βιοποικιλότητα, την ισορροπία των χερσαίων και των θαλάσσιων συστημάτων. Η προσφυγή σε κατάλληλες τεχνικές ανάλυσης, σε συστήματα ελέγχου εξ αποστάσεως μέσω δορυφόρου και σε συστήματα Γεωγραφικών Πληροφοριών αποτελεί θεμελιώδη συμβολή στην ολοκληρωμένη διαχείριση των παράκτιων ζωνών.

3.3. Εθνική ανασκόπηση (III)

3.3.1. Η ΟΚΕ προτείνει την εξής διατύπωση για το σημείο 2:

«Η εν λόγω ανασκόπηση οφείλει να καλύπτει το σύνολο των διοικητικών επιπέδων (τοπικό, περιφερειακό και εθνικό) και να προσδιορίζει τις ευθύνες και τα καθήκοντα των "κοινωνικών εταίρων", των εκπροσώπων των πολιτών και των κοινωνικοοικονομικών τους οργανώσεων».

3.3.2. Για τον προσδιορισμό των χαρακτηριστικών και τη διάγνωση των προβλημάτων των παράκτιων ζωνών είναι απαραίτητη η γνώση και, ει δυνατόν, η διασύνδεση των γενικών πολιτικών περιφερειακής ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης της υπαίθρου, σε όλες τους τις συνιστώσες: οικονομική, κοινωνική, έρευνα, εκπαίδευση, επαγγελματική κατάρτιση, δημιουργία θέσεων απασχόλησης και πολιτικές διαχείρισης των πόρων και των απορριμμάτων.

3.3.2.1. Όλες οι πληροφορίες που θα συγκεντρωθούν πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας με στόχο την ολοκληρωμένη προσέγγιση της παράκτιας ζώνης και να παράσχουν τις βάσεις για τη χάραξη μιας σφαιρικής πολιτικής που θα συμβάλει στην οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική αειφορία.

3.4. Σχετικά με τα κεφάλαια IV (Εθνικές στρατηγικές), V (Συνεργασία) και VI (Υποβολή εκθέσεων)

3.4.1. Η ΟΚΕ συμφωνεί, σε γενικές γραμμές, με τις κατευθυντήριες αρχές που διατυπώνονται στην πρόταση της Επιτροπής. Όσον αφορά το περιεχόμενο των εκθέσεων που θα υποβάλλονται, θα πρέπει να περιλαμβάνει όλους τους υλικούς και χρηματοδοτικούς δείκτες υλοποίησης, συμπεριλαμβανομένων των αξιολογήσεων «ex ante» και «ex post».

4. Συστάσεις/υποδείξεις που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά τη διαμόρφωση των επιλογών του σχεδιασμού της ΟΔΠΖ

4.1. Η ΟΔΠΖ πρέπει να ενδιαφερθεί ιδιαίτερα για τη διατήρηση των υδάτων, τόσο των θαλάσσιων όσο και των υδατορρευμάτων που εκβάλλουν στις παράκτιες ζώνες. Το νερό θα είναι ο τομέας που θα υποστεί τη μεγαλύτερη πίεση από τον άνθρωπο, πράγμα που θα επηρεάσει την ανάπτυξη όλων των κοινωνικοοικονομικών τομέων. Στο πλαίσιο αυτό, η διαχείριση των υδάτων, της ποιότητας και της χρήσης τους θα είναι στρατηγικό ζήτημα του 21ου αιώνα, πράγμα που θα πρέπει να ληφθεί υπόψη στην ΟΔΠΖ.

4.1.1. Τα κλιματικά φαινόμενα που θα προκύψουν από την αύξηση της θερμοκρασίας του περιβάλλοντος (φαινόμενο του θερμοκηπίου) θα αυξήσουν την εξάτμιση και την απώλεια νερού από τους ταμιευτήρες. Η ΟΚΕ φρονεί ότι θα πρέπει να ληφθεί υπόψη στην ΟΔΠΖ μια προσέγγιση προσανατολισμένη προς την εξοικονόμηση νερού στα ποτάμια και τα φράγματα των μεσόγειων ζωνών που γετινιάζουν με τις παράκτιες, συμπεριλαμβανομένης της δοκιμής νέων συστημάτων καλλιέργειας που ελαχιστοποιούν τη χρήση αυτού του πόρου.

4.1.2. Οι επιστήμονες αναγνωρίζουν ότι υπάρχει μεγάλη σχέση μεταξύ της θαλάσσιας τρικυμίας ή ενίοτε της φουσκοθαλασσίας και της ανόδου της θερμοκρασίας του αέρα, πράγμα που πρόκειται να επηρεάσει την εδαφική σταθερότητα των παράκτιων ζωνών. Η ΟΚΕ πιστεύει ότι πρέπει να καθοριστούν στο πλαίσιο της ΟΔΠΖ πρότυπα χωροταξίας και χρήσης της γης, τα οποία να λαμβάνουν υπόψη τις νέες καταστάσεις που θα προκύψουν, χωρίς να λησμονείται η ανάγκη μιας κτηματολογικής πολιτικής για τις παράκτιες ζώνες.

4.2. Η χρήση της θαλάσσιας χλωρίδας και πανίδας για βιοτεχνολογικές έρευνες με εφαρμογές στη θεραπεία πολλών ασθενειών σημείωσε πρόσφατα πολύ έντονη αύξηση. Η ΟΚΕ φρονεί ότι η ΟΔΠΖ πρέπει να δώσει μεγάλη σημασία στη διατήρηση των θαλάσσιων οργανισμών που ζουν στις παράκτιες ζώνες.

4.3. Η ΟΔΠΖ δεν μπορεί να είναι παρά προϊόν ενός πολιτικού συμβιβασμού, που θα πρέπει να υλοποιηθεί σε συγκεκριμένες δράσεις. Η Επιτροπή πρέπει να εφαρμόσει μακροπρόθεσμες στρατηγικές που θα περιλαμβάνουν τις πολιτικές της αειφόρου ανάπτυξης σε οικονομικό, κοινωνικό και οικολογικό επίπεδο.

4.3.1. Η ΟΚΕ πιστεύει ότι στην ΟΔΠΖ πρέπει να ληφθούν υπόψη οι παρεμβάσεις που έχουν συμβάλει στην ανάπλαση των παράκτιων ζωνών και, ιδιαίτερα, στην αποκατάσταση της πτηνοπανίδας και τη βιολογική ανάπλαση των πόρων της θαλάσσιας πανίδας. Ο περιβαλλοντικός αυτός έλεγχος πρέπει να συνοδευθεί με παρακολούθηση και να επιτρέψει την απορρύπανση των ζωνών των ποτάμιων εκβολών και άλλων ενάλιων ζωνών (παραδείγματα: αποκατάσταση της εκβολής του Τάγου και των γύρω υγροβιότοπων, αποκατάσταση της εκβολής του Γκουανταλκιβίρ).

5. Συμπεράσματα

5.1. Η ΟΚΕ υπενθυμίζει και επαναλαμβάνει τα συμπεράσματα της προηγούμενης γνωμοδότησής της για αυτό το θέμα⁽¹⁾, τα οποία συνεχίζουν να ισχύουν.

5.2. Ο σχεδιασμός και η ανάπτυξη των παράκτιων ζωνών προϋποθέτουν μια προσέγγιση του προγραμματισμού σε κοινοτικό και σε εθνικό επίπεδο. Για τη χρηματοδότηση της εφαρμογής της ΟΔΠΖ θα πρέπει να είναι δυνατή η προσφυγή σε διαφοροποιημένους χρηματοδοτικούς πόρους από τον κοινοτικό και τους εθνικούς προϋπολογισμούς. Θα είναι έτσι δυνατή η προσφυγή στα διάφορα διαρθρωτικά και άλλα ταμεία, με την εφαρμογή για τον σκοπό αυτό των αρχών της προσθετικότητας και της συμπληρωματικότητας.

5.2.1. Τα χρηματοδοτικά κονδύλια για τη διασφάλιση της ανάπτυξης των πρωτοβουλιών στις παράκτιες ζώνες πρέπει να ληφθούν κατά βάση από τα διαρθρωτικά ταμεία και τις κοινοτικές πρωτοβουλίες, όπως η Interreg⁽²⁾ χωρίς αύξηση του συνολικού ποσού τους και σύμφωνα με μια νομική διευθέτηση παρόμοια με του Ταμείου Συνοχής. Η παρουσίαση των σχεδίων από τα κράτη μέλη θα πρέπει να γίνεται στο πλαίσιο υποπρογραμμάτων προσανατολισμένων προς τους ιδιαίτερους στόχους της βιώσιμης διαχείρισης των παράκτιων περιοχών που έχουν ήδη προσδιορισθεί στο πρόγραμμα επίδειξης.

5.2.2. Πρέπει να ενθαρρυνθούν οι συμπράξεις όλων των τομέων, δημόσιων και ιδιωτικών, μέσω των συλλογικών τους οργανώσεων (κοινωνικοί εταίροι και άλλες οργανώσεις πολιτών), με στόχο τη συμμετοχή τους στα καθήκοντα και στη χρηματοδότηση των δράσεων που θα αναληφθούν στις παράκτιες ζώνες.

5.3. Η ΟΚΕ τάσσεται υπέρ της ύπαρξης μιας Μονάδας Διαχείρισης και Συντονισμού των δράσεων που θα αναληφθούν στις παράκτιες ζώνες, σε κοινοτικό επίπεδο, με τη διατομεακή συμμετοχή των διάφορων Γενικών Διευθύνσεων που μετέχουν στη διαδικασία.

5.3.1. Κάθε κράτος μέλος θα πρέπει να συστήσει επίσης μια Μονάδα Διαχείρισης της ΟΔΠΖ σε εθνικό επίπεδο, η οποία θα παρακολουθεί την εκτέλεση των δράσεων και των σχεδίων της αντίστοιχης χώρας και θα συμμετέχει στον συντονισμό σε κοινοτικό επίπεδο μαζί με τις Μονάδες Διαχείρισης των άλλων χωρών.

5.4. Τα θετικά αποτελέσματα του προγράμματος επίδειξης⁽³⁾ θα δικαιολογούσαν την παρουσίαση πιο αντικειμενικών προτάσεων από την Επιτροπή για την επίλυση των πολυάριθμων προβλημάτων που έχουν ήδη επισημανθεί, έτσι ώστε να διασφαλισθεί ότι οι αποφάσεις του παρόντος δεν περιορίζουν τις επιλογές του μέλλοντος.

5.4.1. Η σπουδαιότητα των παράκτιων ζωνών και των φυσικών τους πόρων (θαλάσσιων και χερσαίων) διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στις απαντήσεις που πρέπει να δοθούν στις ανάγκες και τις προσδοκίες των σημερινών και των μελλοντικών πληθυσμών της Ευρώπης.

5.4.2. Είναι απαραίτητο να θεσπιστούν περιοριστικά μέτρα κατά της καταχρηστικής και της υπέρμετρης εκμετάλλευσης, που ασκεί αόριστες και ασύμβατες με την οικολογική ευθραυστότητα πιέσεις στις παράκτιες ζώνες.

5.4.3. Στο πλαίσιο αυτό, προτείνεται η δημιουργία ορισμένων μηχανισμών ελέγχου:

- παρακολούθηση των πιέσεων που ασκούνται σε αυτές τις ζώνες,
- ανάληψη δράσης στο επίπεδο των πολεοδομικών κανονισμών που ισχύουν σε αυτές τις ζώνες, ούτως ώστε να σχεδιαστεί η πολεοδομία τους εντός αποδεκτών ορίων, με σεβασμό στο περιβάλλον και με την υποχρεωτική διατήρηση εκτενών φυσικών χώρων πρασίνου,
- ορισμός ενός σαφούς και κατάλληλου νομικού πλαισίου, που θα αποθαρρύνει την καταχρηστική εκμετάλλευση αυτών των ζωνών που καταστρέφει τα εύθραυστα οικοσυστήματά τους.

5.5. Πρέπει να διασαφηνιστούν οι πολιτικές που θα πρέπει να εφαρμοσθούν στο επίπεδο των κρατών μελών και των χωρών ή των περιφερειών με παράκτιες ζώνες που συνορεύουν με την ΕΕ ή που διασχίζονται από ποτάμια που εκβάλλουν σε αυτές τις ζώνες. Η ΟΚΕ θεωρεί προφανή τη σημασία της κατάρτισης, της ενημέρωσης και της διάδοσης των δράσεων που αναλαμβάνονται στην ΟΔΠΖ.

5.6. Η ΟΚΕ φρονεί ότι στο πλαίσιο της ΟΔΠΖ πρέπει να προαχθεί η δημιουργία ενός Κέντρου Ανταλλαγής Πληροφοριών (τύπου Παρατηρητηρίου) μεταξύ των χωρών που ενδιαφέρονται για την παράκτια ζώνη.

5.6.1. Στο φόρουμ αυτό θα πρέπει να συμμετέχουν οι οικονομικοί και κοινωνικοί εταίροι που ενδιαφέρονται για την προβληματική των παράκτιων ζωνών, στους οποίους συγκαταλέγονται η επιστημονική και ερευνητική κοινότητα, οι οργανισμοί κατάρτισης, οι τοπικές και περιφερειακές αυτόνομες διοικήσεις και οι εκπρόσωποι της κεντρικής εξουσίας κάθε κράτους μέλους, και θα συζητηθούν όλα τα θέματα που αφορούν τις παράκτιες ζώνες, από όλες τους τις απόψεις, με συνυπολογισμό των γενικών στόχων και των δράσεων που θα πρέπει να αναληφθούν.

⁽¹⁾ ΕΕ C 295 της 7.10.1996.

⁽²⁾ Παράρτημα στην Ανακοίνωση της Επιτροπής προς τα κράτη μέλη C(2000) 1101 της 28.4.2000.

⁽³⁾ COM(97) 744.

5.6.2. Το τμήμα φρονεί ότι όλα τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στην ΟΔΠΖ πρέπει να συντάξουν εκθέσεις σχετικά με τη μεθοδολογία εργασίας που έχουν υιοθετήσει, τα αποτελέσματα των δράσεων, τον βαθμό συμμετοχής των οικονομικών και κοινωνικών εταίρων κ.λπ. Οι εκθέσεις αυτές πρέπει να αποτελέσουν μία από τις βάσεις πληροφοριών που θα συζητηθούν στις συνεδριάσεις του Κέντρου Ανταλλαγής Πληροφοριών.

Βρυξέλλες, 28 Μαρτίου 2001.

Ο Πρόεδρος

της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Göke FRERICHS

Γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές παροχής προσωρινής προστασίας σε περίπτωση μαζικής συρροής εκτοπισθέντων και μέτρα που επιδιώκουν τη δίκαιη κατανομή των βαρών μεταξύ κρατών μελών όσον αφορά την υποδοχή αυτών των ατόμων και την αντιμετώπιση των συνεπειών της υποδοχής τους»

(2001/C 155/06)

Στις 25 Ιουλίου 2000, και σύμφωνα με το άρθρο 262 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, το Συμβούλιο απεφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την ανωτέρω πρόταση.

Το τμήμα «Απασχόληση, κοινωνικές υποθέσεις, δικαιώματα του πολίτη», στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών, επεξεργάστηκε τη γνωμοδότησή του στις 7 Μαρτίου 2001 με βάση την εισηγητική έκθεση της κ. Cassina.

Κατά την 380η σύνοδο ολομέλειάς της, της 28ης Μαρτίου 2001 (συνεδρίαση της 28ης Μαρτίου), η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με 101 ψήφους υπέρ και μια αποχή, την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Εισαγωγή και περιεχόμενο της πρότασης

1.1. Στις 24 Μαΐου 2000 η Επιτροπή ψήφισε την εξεταζόμενη πρόταση σύμφωνα με τις διατάξεις της Συνθήκης⁽¹⁾ και στο πλαίσιο της εντολής που έλαβε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Τάμπερε. Η ανάγκη θεσπίσεως ενός μέσου για τη διαχείριση της μαζικής συρροής εκτοπισθέντων από τρίτες χώρες κατέστη κατά τα τελευταία χρόνια αισθητή λόγω της άφιξης σημαντικού αριθμού προσφύγων από τη Βοσνία και το Κοσσυφοπέδιο. Εντούτοις, η πρόταση οδηγίας, που εντάσσεται στο πλαίσιο εφαρμογής της Συνθήκης, επιζητεί να προχωρήσει πέραν της ιστορικής συγκυρίας και να παράσχει στην ΕΕ, από κοινού με άλλα μέσα που έχουν ήδη προταθεί και υιοθετηθεί, μια οργανική πολιτική όσον αφορά την έκδοση τίτλων εισόδου (βίζα), παροχής ασύλου και μετανάστευσης.

1.2. Η πρόταση προσδιορίζει ένα προσωρινό και έκτακτο μέσο για τη διαχείριση της μαζικής συρροής εκτοπισθέντων ατόμων από τρίτες χώρες που δεν μπορούν να επιστρέψουν στην χώρα καταγωγής άνευ κινδύνου της ζωής τους, της ελευθερίας ή της αξιοπρέπειάς τους και αρθρώνεται βάσει μιας δέσμης ελάχιστων κανόνων, τόσο από την άποψη της ουσίας όσο και από την άποψη των διαδικασιών, καθώς και μέτρα για να εξασφαλιστεί η ισορροπία μεταξύ των προσπαθειών που καταβάλλονται από τα κράτη μέλη για την υποδοχή των εν λόγω ατόμων και την υποστήριξη των συνεπειών της υποδοχής.

1.3. Ουσιαστικοί στόχοι του προτεινόμενου μέσου είναι οι εξής:

— να εξασφαλιστούν ελάχιστα κοινά πρότυπα των διαδικασιών και συμπεριφορών των κρατών μελών όσον αφορά τη διαχείριση του φαινομένου μαζικής συρροής εκτοπισμένων ατόμων, και ταυτοχρόνως να αποφευχθεί ο κίνδυνος στρεβλώσεων κατά την αυθόρμητη επιλογή της χώρας υποδοχής·

(1) Η νομική βάση της πρότασης είναι συγκεκριμένα το άρθρο 63, σημείο 2, α) και β) της Συνθήκης.